

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Apud haereticos etiam feminae Ministeriis Ecclesiasticis fungendis se
ingerunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Idem frequenter in caelesti sua Hierarchia inculcat S. Dionysius Hebraeorum exemplum imitari sunt plerique omnes, qui salutaribus regulis & legibus Republicas suas munire ac conformare satagerunt: quamuis obscura tantum, & velut per transeuntem aut nubem transparentem naturalis cognitionis luce essent illustrati. Diuinus ille Plato in epistola quadam ad Dionysium tyrannum de sacris quibusdam mysterijs disputans, rogat ut eam statim conceperat, ne forte in vulgi manus incidat. Idem VII. legum suarum cauuit, ne quisquam scriptum aut librum quemcumque, inconsulto magistratu componeret, recitaret, aut promulgaret, ne quid inde religio caperet detrimenti. Idem Pythagoras, Socrates, Aristoxenes, inuolubiliter obseruauerunt. Plotinus quidem iuramento se obstrinxit, se numquam quae ab Ammonio didicisset propalaturum: quod quum violasset, phibitiam miserabiliter perijt, ut Porphyrius testatur. Sed quid multis opus est? Saluatoris nostri inuicemur exemplum, qui de regno caelorum mysteria Apostolis reuelauit, ad ceteros vero parabolas loquutus est. Et idem monet, ne margaritas ante porcinos proiciamus. Ad quid vero opus fuisse? Apostolis, sacerdotibus, & Ecclesiae Doctoribus, quos Deus, ut Scriptura testatur, ad regendum ordinauit, si SS. litterarum tractatio atque interpretatio non minus ad alios, etiam feminas & opifices, quam ad hos pertineret? Dedit Deus iam olim Ecclesiae suae, & adhuc dat Legatos, quorum vocem tantum, non vero illorum pseudoapostolorum, qui Legationis suae fidem facere non possunt, quiq; seditionis potius incentores sunt, ad omni scelere, impietate & sacrilegio vexandam Ecclesiam ab ipso inferno summissi, exaudire nos oportet. In hanc sententiam pulcre atq; apposite inquit S. Cyprianus, Rudi ac simplici plebi ne quaquam permittendum esse, ut suo Marte S. scripturam legat, sed eos audiendos esse qui interpretandi habent auctoritatem. Qui CIII. S. Hieronymi Epistolam legerit, facile quo nouos hos & repentinos theologos, illotis manibus tam sacrae scientiam tractantes, refuter habebit: ubi sic loquitur: *Agricola, cametarij fabri met allorū, lignorū, uel cafores, lanarij quoq; & fullones, & ceteri, qui uariā supellestem & uilia opuscula fabricantur, absq; doctore non possunt esse quod cupiunt. Quod medicorum est, promittunt medici: tractant fabrilia fabri. Sola scripturarū ars est quam sibi omnes passim vindicant. Hanc garrulatus, hanc delirus senex, hanc Sophista uerbosus, hanc uinifer si praesumunt, lacerant, docent antequam discant. Alij adducto supercilio, grandia uerba trutinantes, inter*

mulierculas de S. litteris philosophantur. Alij discunt, pro pudor! a feminis quod uiros doceant: & ne parum hoc sit, quanda facilitate uerborum, immo audacia edisserunt alij quod ipsi non intelligunt. Et, quae lo te, uide pleraque omnes haereses & dogmata iniquitatis nata putas, quam ex deprauato S. Scripturae sensu, ac nimis audaci, immo peruersa ac plane contraria uerborum interpretatione.

V. Quod si S. hic pater adhuc in uiuis esset, & sacra profana omnia susque deque habita atq; inter se confusa cerneret, multo magis sane exclamaturus ac saeculi nostri peruersitate detestaturus sit: ut in quo feminae passim non tantum Theologiae scientiam affectare, uerum etiam palam S. Ministerij officia exercere uisae sunt. Anno Ursula quaedam in Germania, Lutheri tempore, suggestum conscendit, atq; inde de rebus sacris ac religionis controuersijs ad populum declamauit? Idem in Scotia altera quae piam fecit, & Lagæus in Lutheri uita testatur: & alia quaedam in Bohemia, Hussitarum secta grassante, ut librol V. a nobis indicatum est. Qui sub primis haereses in Gallia in iustis iustis & spelæa frequentarunt, quorum nonnulli adhuc sunt superstites, norunt quid ibi actum sit: quum scilicet inter feminas quae plus sapere sibi uidebatur, dum Ministri expectatur aduentus, ex SS. Biblijs textum aliquem praelegit, suamq; deinde sententiam subiunxit. Illae certe quae pœnarum metu hinc a nobis Geneuam profugerunt, Theodoro Beza in disciplina se tradiderunt, qui singulis diebus horam unam earum institutioni impedit, ut inacula lingua textum aliquem S. Scripturae interpretatus: quod idem antea quoq; Lausanae fecerat. Gallienus Imperatoris tempore feminae quaedam Plotini Philosophi scholam frequenter se dicebat: quod quidem ego aliquo modo tolerandum esse arbitror, ob liberalium artium curiositate. Neque sane eas ego uehementer reprehēdēdas ac dānandas existimo, quae S. Scripturae lectioni sunt deditae, atq; in eius allegandis testimonijs bene exercitatae: ut uero publica obeant in Ecclesia ministeria, ferri nullo modo potest, quum in eon tantum modestiae sexui huic congruentis limites transiliant, uerum etiam leges ab Ecclesia praescriptas uolent, quibus expresse in Ecclesia loqui prohibetur. Silentium feminarum est lectio, cuius curam, ut ueteri uerbo dicitur, est praemiū. Harpocrates certe, ille iuratus loquacitatis hostis, inquit, si rupturam silentij multa luere feminæ cogentur, breui omnibus bonis eas cessuras, ut quibus silentiam crudelis gehenna est loco. Apostoli mulieres, ut diximus, in Ecclesia loqui prohibentur: at longe alia ratione saeculi

ſæculi noſtri Reformatores, vtuntur. Non longe a-
 bibo, nec quorum memoria iam dudum ſepulta eſt &
 obruta, exempla in lucem producam. Meminerunt
 multi etiam nunc ſuperſtites, in morte Marſano (quod
 Aquitaniæ eſt oppidum non incelebre) An. M. D.
 LXXXII. feminam quandam Gutteriam Bordenauia
 nomine, Blaſij de Brachane vxorem, e ſuggeſtu au-
 ditoribus interea dum Miniſter exſpectatur, e Bi-
 blijs aliquid prælegere ſolitam. Aliam vero Clau-
 diam Alifantiam nomine, cauſi dico cuidam eiufdẽ
 oppidi cui nuptam, Theologiæ profeſſionem ita
 ſibi vindicantem, vt Miniſtrũ ſæpe reprehenderet
 atque erroris inſimularet. Quin eadem nõ Diaconi
 tantum munus uſurpauit, verum etiam de Præde-
 ſtinatione librũ ſcripſit, Regiſ forori, qua Ducu Ba-
 renſi poſtea nupit, dedicatũ, vt quũ A. M. D. XCII.
 in Galliam illa iter faceret, imprimeretur. Et quia
 in huius rementionem inciidi, vt ſcilicet miſera-
 bilem nouitiæ Eccleſiæ confuſionem explicẽ, inde
 ortam quod laicis atq; idiotis ſſ. librorum lectio-
 nem promiſcue permiferunt, vnum aut alterũ exẽ-
 plum adhuc addam, ridicula quidem, ralia tamen
 quæ ſuam etiam habeant vtilitatem. Muliercula
 quædam quum XXV. caput Eccleſiaſtici, in quo
 feminarum malicia viuus depingitur coloribus, le-
 gi auდიſſet: Quid, inquit, an hoc Dei ſit verbũ? Ego
 certe diaboli opinor. Memini in Curia noſtra Bur-
 digaleniſ olim militem quandam reformatæ, ſcili-
 cet, religionis, accuſatum, quod hiftoriam de Ba-
 laamo legi audiens, in hæc verba erupit: Eũ aũ-
 no multo ſtolidiorem, qui credat beſtiam loquutã
 eſſe. Fabulas eſſe & nugas meras. Quid vero homo
 eiufmodi, vix ea quæ ante pedes ſunt videns, de
 multis alijs S. ſcripturæ locis dicturus ſit? An Oeco-
 lampadium hæc in re imitabimur, dicere non verẽ
 tem in S. ſcriptura contradictiones reperiri? Super
 quo Lutherus exclamat: *Ecce in quam horribiles er-
 rores diabolus etiam homines eruditos abripit.* Atqui õ
 Martine tuam ipſus inſpice manticã, & quam ne-
 farie libro S. Iobi, & D. Iacobi epiftolæ illuſeris, re-
 uolue. Ille quidẽ, de quo paulo ante diximus, mi-
 les credere nõ potuit, aſinã loquutã eſſe: quid ſi a-
 lius credat iumẽta ſaluari? quum Deus expreſſe per
 prophetam dicat, velle ſe vt homines ac iumẽta ſal-
 ueatur. Quid enim mirũ, ſi quomodo hæc verba
 intelligẽda ſint, ſimplex aliquis & litterarũ ignarus
 neſciat, quum ea à me allegata etiam Miniſter qui-
 dã recte ac genuine interpretari nõ potuerit: alius
 vero per iumẽta feminas intelligendas aſſeuerat?
 Noui feminã grauitèr inde offenſam, quod in Can-

triciſ Salomon legiſſet: *Nigra ſũ, ſed formoſa, filia Hieruſalẽ, &c.* ac propterea amauit me, & *Introduxit me in cellaria ſua* Super quibus illa verbis pulchre admodũ & ſingulari ingenij acumine philoſophabatur.

Porro vernaculæ hæc lingua, in quam S. ſcriptu-
 ra paſſim traducta circumfertur, multis tamẽ diffi-
 cultatibus ac nubibus inuolutæ facilitas (vt patet
 ex rara hæreticorũ multitudine, qui omnes, S. Au-
 guſtino teſte, in hæreſin ideo delapſi ſunt, quod S.
 ſcripturæ verum ſenſũ ſe habere inaniter præſũp-
 ſerint) illa, in quã, vernaculæ linguæ facilitas mul-
 torũ animis ſcrupuloſane nõ exiguos iniecit, atq;
 Eccleſiã magnopere perturbauit. Numquid enim
 vidimus mercatorem ad abacũ ſuum ſedentem ad
 ſui iudicij lancem, fabũ ad ſuam normam, pæda-
 gogũ ad Grammaticæ, Medicum ad Philoſophiæ
 leges S. ſcripturæ dicta expendentes? Quin etiam,
 vt ſupra diximus, etiam mulierculæ, quaſi de colu-
 ac lana res eſſet, iudicium ſibi ac cenſuram de S.
 ſcripturæ interpretatione ſuſceperũt. O rem indignam
 ac pudendam! Videre paſſim etiam in cau-
 ponis ſſ. Biblia abaco expoſita; & ſacra vaſa ab il-
 lotis & immundis manibus tractari. Operæ preci-
 um eſt, quid nuper Theologus, vir tamen noſtri
 ſæculi doctiſſimus, hæc de re ſenſerit, explicare. *Ab
 omni, inquit, ratione abhorret, quod libros ſacros, reli-
 gionis noſtra ſacraſſima myſteria continentes, illoſ paſ-
 ſim manibus verſari videmus. Tam ſerium ac venera-
 bile ſtudiũ non ita perfunctorie ac leui velut brachio tra-
 ctari debet. Totum illud hominem & actionem deſtinatã
 ac quietam deſiderat: in cuius auſpiciatione illa ex diuino
 Miſſa officio verba, Surſum corda, quotidie uſurpanda
 ac repetenda, atque corpus etiam ita componendum mo-
 vesq; ac geſtus ad eum modum temperandi ſunt, vt om-
 nia ſingularem quandam attentionem ac reuerentiam
 reſtentur. Credo equidem, adiungit idem, libertatem
 illam ſiue licentiam tam religioſam atq; arduam Scrip-
 turam in varias linguas transferendi atque interpretan-
 di, plus periculi quam vtilitatis habere. Sed caput
 hoc pulcherrima Tertulliani ſententia conclu-
 damus, monentis, vt ſi S. ſcripturam recte intelli-
 gere ac veritatem cognoscere cupiamus, regulam
 ab Eccleſia nobis præſcriptam accurate obſerue-
 mus; quam eadem ab Apoſtoliſ, Apoſtoliã Ie-
 ſu Chriſto, Ieſu Chriſtus ab ipſo Patre acce-
 pit. Quid enim, inquit S. Auguſtinus, ad rem
 tam altam ac profundam intelligendam, melius
 ac curius conſugere poſſumus quam ad Eccleſiã,
 quæ falli ac decipi non poteſt? Sed ne lectorem
 diutius detineam, tempus ſane eſt vt quis ac qualis*